

Udkast til nyt afsnit i Budget- og regnskabshåndbogen

Indledning

Borgerrepræsentationen vedtog i efteråret 2005 en politik for aktivt ejerskab (BR 544/05). Politikken udstikker først og fremmest nogle retningslinier for Københavns Kommunes styring af kommunens større selskaber. Det betyder bl.a., at rapporteringen fra selskaberne til kommunen udvides, således at de forvaltninger, hvor ejerskabet er forankret skal udarbejde en strategi (fastsætte ejermål) for selskaberne.

De følgende afsnit i Budget- og regnskabshåndbogen om kommunens deltagelse i selskaber følger op på anbefalinger i politikken for aktivt ejerskab med fokus på rammerne for tilbagemeldinger fra de større selskaber til forvaltningerne og i sidste instans til udvalgene og Borgerrepræsentationen.

Rettigheder og pligter for kommunens bestyrelsesmedlemmer i selskaberne samt ansvarsfordelingen mellem forvaltning og bestyrelsesmedlem er beskrevet nærmere i vedlagte vejledning for bestyrelsesmedlemmer udpeget af Københavns Kommune. Vejledningen er udarbejdet af advokatfirmaet DLA Nordic A/S.

Selskaber, der omfattes af vejledningen

Nedenstående retningslinier gælder for selskaber, hvor Københavns Kommune enten:

- 1) Er ejer eller medejer af det pågældende selskab eller
- 2) har en væsentlig interesse i selskabets opgaver, og opgaverne ikke er underlagt en anden form for kommunalt tilsyn, eksempelvis gennem en driftsaftale.

De samme kriterier gælder for rapporteringen til selskabsoversigten i kommunens regnskab.

Retningslinier ved stiftelse eller indtræden i et selskab

Indstillinger fra forvaltninger om oprettelse af eller indtræden i selskaber bør indeholde følgende elementer:

- Formålet med selskabet og en begrundelse for, hvorfor opgaven ønskes løst gennem deltagelse i et selskab, herunder en redegørelse for hjemmelsgrundlaget for at indtræde i selskabet: Den kommunale styrelseslovs § 60 eller 68 A, kommunalfuldmagten, lov om kommunal deltagelse i aktieselskaber, lov om erhvervsudviklingsaktiviteter eller anden

speciallovgivning. I den forbindelse bør det endvidere anføres, om tilsynsmyndigheden skal godkende kommunens indtræden i selskabet.

- En begrundelse for valg af selskabsform og en beskrivelse af konsekvenserne af dette valg bl.a.:
 - a) Det samlede indskud og kommunens indskud, herunder fx bygninger, grunde, gældsbreve eller andre forpligtelser.
 - b) Indbyrdes økonomisk hæftelse og kommunens hæftelse.
 - c) Finansieringen af selskabets virksomhed, herunder evt. årlige driftstilskud.
 - d) Ledelsens sammensætning – bestyrelse, evt. repræsentantskab og direktion.
 - e) Kommunens indflydelse, herunder ved ønske om vedtægtsændringer og lignende.
 - f) Bestemmelser om lånoptagelse, garantistillelse, budgetter, regnskaber og revision.
 - g) Selskabets skattemæssige status.
 - h) Konsekvenser for offentlighedens adgang til indsigt i selskabets virksomhed.
 - i) Konsekvenser af udtræden af selskabet eller selskabets opløsning.

Udvalgets medlemmer bør have mulighed for at rekvirere udkast til vedtægter, aktionær-overenskomst og lignende.

Valget af selskabsform og opgavens karakter af en lovpligtig kommunal opgave eller af at være en opgave, der ligger inden for kommunalfuldmagten, har betydning for de forpligtelser, kommunens repræsentanter har over for kommunen og selskabet. Retsstillingen i den konkrete situation skal beskrives.

Ved udpegning af kommunens repræsentanter til et selskab, skal udvalget have forelagt en arbejdsbeskrivelse, der kan indgå som baggrundsinformation ved rekrutteringen. Arbejdsbeskrivelsen skal indeholde oplysninger om:

- a) Begrundelse for valg af selskabsform og konsekvenserne heraf, jf. ovenstående.
- b) En beskrivelse af selskabets opgaver og udfordringer.
- c) En beskrivelse af kompetencekravene til kommunens repræsentanter.
- d) En beskrivelse af repræsentantens rettigheder og pligter, herunder habilitetskravene, samt ansvarsfordelingen mellem forvaltning og repræsentant. Det kan ske ved udlevering af DLA Nordics vejledning af xx. maj 2006.
- e) En orientering om mødernes omfang, hyppighed og form (herunder forretningsorden og krav om referater), samt oplysning om hvor møderne holdes.
- f) Oplysninger om forvaltningens kontaktpersoner. – Navn, adresse, telefonnummer, e-mailadresse og faxnummer.
- g) Forvaltningens tilbud om bistand samt omfanget heraf.
- h) Forslag til systematiske tilbagemeldinger fra kommunens repræsentant til forvaltningen med en redegørelse for vigtigheden heraf.

7.5.3. Retningslinier for evaluering

Fagforvaltningen skal journalisere alt tilgængeligt materiale, herunder:

- Beslutningsgrundlag for deltagelse i selskabet (indstillinger og beslutningsprotokoller)
- Selskabets vedtægter, aktionæroverenskomst og lignende
- Regnskaber, budgetter, beretninger fra selskabets ledelse og andet materiale, der er tilgået forvaltningen i sin egenskab af (med-)ejer
- Materiale udarbejdet af forvaltningen som led i den forvaltningsmæssige opfølgning og evaluering af selskabsdeltagelsen.
- Arbejdsbeskrivelse til kommunens repræsentant i selskabet.

Det påhviler den enkelte forvaltning at etablere retningslinier for, hvordan der foretages opfølgning og evaluering af de selskaber, der er forankret i forvaltningen.

Retningslinierne skal omhandle:

- Mødeforberedelse mellem forvaltningen og kommunens repræsentant, herunder hvilken bistand/ information forvaltningerne skal forsyne repræsentanten med, og hvilke tilbagemeldinger forvaltningerne bør have fra repræsentanten og evt. selskabets ledelse. I forbindelse med forvaltningernes fastlæggelse af ønsker om tilbagemeldinger, skal de være opmærksomme på begrænsninger i adgangen til at give instruktion, repræsentantens tavshedspligt samt reglerne om aktindsigt.
- Tilbagemelding til udvalgene.

Forvaltningerne skal orientere udvalgene og Borgerrepræsentation om selskabets situation, når der:

- Foregår usædvanlige aktiviteter i selskabet.
- Er væsentlige afvigelser i forhold til budget.
- Ikke afgives en 'blank' revisorpåtegning.
- Skiftes regnskabsprincipper eller revisor.
- Øvrige deltagere vil ændre deres engagement (ejerandel eller stemmeret) i selskabet.
- Sker ændringer i ledelsen, eller der vurderes at være et behov herfor.
- I øvrigt forekommer forhold, der har offentlig/politisk interesse.

Indstilling skal forelægges udvalgene og Borgerrepræsentationen i forbindelse med:

- Ændringer i forudsætninger for beslutningsgrundlaget, herunder beslutninger med økonomisk eller ansvarsmæssig konsekvens for Københavns Kommune – fx ændringer vedrørende kommunens indskud, hæftelse og driftstilskud samt selskabets forsikringsmæssige dækning.
- At forvaltningerne får kendskab til ansvarspådragende beslutninger/handlinger.
- Udtræden eller opløsning af selskabet.

Forvaltningerne skal herudover give en økonomisk afrapportering om selskaberne til Økonomiforvaltningen, jf. nedenstående afsnit.

Afrapportering

Kommunen deltager i mange forskellige former for selskaber, og det regnskabsmæssige materiale er af varierende karakter, både hvad angår form og indhold. Der kan derfor ikke fastsættes endegyldige retningslinier for opfølgningen. Der bør endvidere tages hensyn til forskelligheden i det enkelte selskabs anvendte regnskabsprincipper og forretningsområde.

Det væsentligste er, at der foretages en aktiv vurdering af selskabets økonomiske stilling. Vurderingen bør tage udgangspunkt i budget, årsregnskaber og årsberetninger. Opfølgningen bør ikke have revisionsmæssig karakter, men skal tage udgangspunkt i sikring af kommunens økonomiske værdier.

Ved sammenligning af tidligere års regnskaber og budget kan selskabets økonomiske udvikling vurderes. Efterfølgende bør der også indhentes forklaringer på afvigelser i forhold til budgettet, herunder væsentlige ændringer i budgetforudsætningerne.

Hvis forvaltningen som led i den løbende vurdering af selskabets økonomi støder på forhold af væsentlig økonomisk og/eller politisk betydning for kommunen, skal Økonomiforvaltningen straks underrettes herom.

Herudover gælder der følgende krav til økonomirapporteringen fra selskaberne til Økonomiforvaltningen:

1. Rapportering - gælder for alle selskaber

Økonomiforvaltningen skal have tilsendt en kopi af regnskaber og budgetter, herunder evt. investeringsplaner og likviditetsbudgetter.

Herudover skal der ske en rapportering af følgende forhold, så der kan øves indflydelse på selskabets generalforsamling:

- Ændringer i selskabets formål.
- Udvidelse af aktiekapitalen, ændringer i kommunens aktiebesiddelse eller lignende.
- Lånoptagelse, garantistillelse og lignende.
- Væsentlige forhold af økonomisk eller politisk betydning for selskabet og kommunen.
- Salg, fusion, omstruktureringer og lignende.

Hvis et selskab ønsker at optage et lån, stille en garanti eller påtage sig flerårige økonomiske forpligtelser, skal der altid rettes henvendelse til Økonomiforvaltningen før aftalerne indgås.

2. Udvidet rapportering – gælder for alle større selskaber

De større selskaber er nævnt i bilag 6 til indstillingen om politik for aktivt ejerskab (BR 544/05):

Teknik- og Miljøforvaltningen

- I/S Amagerforbrænding
- I/S Vestforbrænding
- Fonden R98
- Lynettefællesskabet I/S
- CTR I/S
- Smoka I/S
- Miljølaboratoriet Storkøbenhavn I/S
- Selskaberne i Københavns Energi
- Kommunekemi A/S

Økonomiforvaltningen

- Bella Center A/S
- Ørestadsselskabet I/S
- Komplementarselskabet Sluseholmen A/S
- Byggemodningsselskabet Sluseholmen P/S
- Komplementarselskabet Prøvestenen A/S
- Udviklingselskabet Prøvestenen A/S
- Trafikselskabet Sjælland

Selskaberne er underlagt en udvidet rapporteringspligt til Økonomiforvaltningen, hvilket vil sige: Kvartalsopfølgning på budget, evt. flerårsbudget, investeringsplan, likviditetsbudget og

kvartals-, halvårs- og årsregnskab. Kvartalsopfølgningen tilrettelægges i samarbejde med Økonomiforvaltningen.

Kvartalsrapporteringen skal bl.a. gøre det muligt at reagere på følgende forhold:

- Forslag til ændringer i selskabets indtægter og udgifter, herunder beslutninger om fastsættelse af takster.
- Disponering af overskud.
- Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, som har væsentlig betydning for selskabets økonomi og dermed kommunens økonomi.
- Politiske mål for selskabets økonomiske virksomhed.